

Nova programació expositiva

Fina Miralles

— *Des de més enllà del temps*

Maria Girona

— *Contemporània de si mateixa*

Del 14 de setembre
al 14 de gener de 2024

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VòIART
BARCELONA

Fina Miralles

— *Des de més enllà del temps*

*Jo no soc ni d'aquí ni d'enlloc, ni d'aquest segle ni de cap.
Jo soc tothom. Jo soc ningú.*
Fina Miralles, *Paraules fèrtils*, vol. III, 82

L'exposició

L'exposició *Des de més enllà del temps* de **Fina Miralles**, comissariada per **Maia Creus** i **Maria Lluïsa Faxedas**, aprofundeix en el diàleg entre l'escriptura i l'obra visual de l'artista realitzada entre el 1984 i el 1996, i fa aflorar allò que els ulls no veuen i que ella ens fa percebre.

La terra, la naturalesa i la vida són els elements essencials de la seva obra. Els ha dedicat vídeos, accions, instal·lacions, dibuixos, pintures i paraules, que es recullen en els quatre volums dels seus escrits amb el títol *Fina Miralles. Paraules fèrtils 1972-2017* on es posa en relleu aquesta profunda relació.

En aquest univers visual, el blanc del paper i de la tela deixen de ser un suport expressiu per esdevenir un espai viu on flueixen les formes del vent, els moviments de l'aigua, els ritmes de l'energia i moltes altres imatges simbòliques. La línia és l'ànima d'aquestes obres, mentre que l'estructura compositiva plasma una visió circular en un moviment cosmogònic on tot està relacionat amb tot.

Entre les obres hi trobem paisatges que configuren una visió cosmocèntrica del món i dibuixen la bellesa d'un univers d'analogies en què la terra, l'atmosfera, el cel, el firmament i els humans esdevenen òrbites d'energia en relació. En paral·lel al paisatge, la figura travessa tot el corpus pictòric de Fina Miralles, amb imatges que remetien al passat indígena comú a tots els éssers humans, la presència de la mare biològica o l'arbre còsmic i els éssers d'aigua; també hi trobem una galeria d'esperits mitològics que convoquen des de l'ancestral potència del tòtem fins a l'esperit del bosc, del dia i la nit, o donen imatge a la floració del regne vegetal.

L'obra de Miralles trenca amb les propostes academicistes que s'ensenyaven a les escoles d'art de l'època i amb les formes de comportament establertes. El viatge que va fer a finals de 1983 a l'Amèrica del Sud, va suposar un punt d'inflexió transformador de la seva vida i del seu art; fusionada amb la immensitat d'una naturalesa intocada i amb la mediació de l'ancestral cultura inca, va aprendre a silenciar la vida de la ment per escoltar la veu interior.

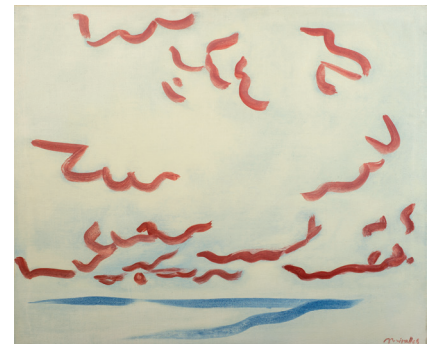
En aquell mar més fred... també ens saludaven els ocells

Estiu de 1986

Oli sobre tela

27 x 41 cm

Museu d'Art Sabadell

Cel del sud

Setembre de 1995

Oli sobre tela

50 x 61 cm

Museu d'Art Sabadell

Programació expositiva

— *Espais Volart*

“Aquest és l’origen d’un univers pictòric singular que l’artista desplega reinterpretant una sèrie de motius clàssics de l’art com ara la naturalesa i el paisatge, l’univers del mar, retrats i mirades, el món de les flors i un seguit d’èssers mitològics que, arribant des de més enllà del temps, prenen forma i nom en les seves teles i papers. Amb aquest canvi Fina Miralles va voler, de forma conscient, continuar sent una artista contemporània però no adscrita a cap escola, i es va situar fora del temps de la història de l’art”, apunten les comissàries.

Aquesta exposició és la primera gran presentació d’aquest conjunt d’obres que es presenten a partir d’afinitats visuals, temàtiques i simbòliques, posant en relació peces sobre diversos suports i creades en diferents moments. Tal com diuen les comissàries **Maia Creus** i **Maria Lluïsa Faxedas**: “La nostra guia a l’hora d’apropar-nos a aquestes obres han estat les paraules de la mateixa artista, recollides al llibre *Fina Miralles. Paraules fèrtils 1972-2017*. La lectura dels seus escrits evidencia que en la pràctica creativa de Fina Miralles paraula, dibuix i pintura són tres universos en íntima relació que s’alimenten mútuament. És per això, i tenint sempre present aquesta relació indissociable, que el recorregut expositiu s’articula a partir d’una tria de les seves paraules”.

Tal com evidencia la seva publicació, en el seu itinerari creatiu, paraula, dibuix i pintura són tres universos en íntima relació, tres òrbites d’energia que s’alimenten entre si que ens mostren que tot està connectat: la vida visible i la invisible, la vida material i la vida espiritual, el pensament racional i la intel·ligència intuïtiva, el temps de la història i l’atemporalitat del mite. És per aquest motiu, que el recorregut expositiu s’articula entorn de les seves paraules, que s’entrecreuen amb les imatges per obrir un món de significats que va molt més enllà.

“L’univers visual de Fina Miralles es manifesta sobre tela i sobre paper en un procés de diàleg: cada obra sobre tela parteix de dibuixos anteriors que podríem anomenar, preparatoris. És cert que aquests dibuixos no sempre són iguals que la tela final, ni l’autora els té davant seu, necessàriament, quan comença a pintar; però sí que els té dins seu, els ha viscut i, per tant, el pas del dibuix a la tela és com una mena de flux que en ella es produeix fàcilment. Davant la tela blanca, sense bastidor i clavada a la paret, Miralles inicia una mena de ritual que consisteix a mirar el blanc fixament i deixar de pensar, fins que perd la mesura del temps exterior i entra dins l’espai de la tela; llavors apareixen les primeres línies, fetes amb carbonet, dins el blanc, i la seva visió íntima es va fent present”, expliquen les comissàries.

Dimecres a les 10
Agost de 1987
Oli sobre tela
81 x 100 cm
Museu d’Art Sabadell

Posta
Novembre de 1995
Sèrie de quatre obres
Oli sobre tela
114 x 146 cm
Museu d’Art Sabadell

Programació expositiva

— *Espais Volart*

Com es pot veure en la seva obra, Miralles no és pintora de formes i superfícies, sinó de línies. Aquesta línia dibuixada la podem visualitzar com un camí interior en l'espai, que li permet, en paraules de la Fina, "intensificar el visible per endinsar-se en l'invisible". Tots aquests traços sobre blanc generen una sèrie d'imatges simbòliques que s'agrupen al voltant d'alguns motius clau que configuren la seva cosmogonia. La natura és sens subte el tema predominant i el paisatge hi representa un capítol molt important. "Poques vegades pinta al natural, per no dir mai", expliquen les comissàries, malgrat que els seus paisatges remetent a llocs concrets: Urubamba, Cadaqués, París, Agramunt, Formentera... el que li interessa és interioritzar aquests paisatges.

Són paisatges viscuts, sentits i imaginats i el que pretén l'artista és reduir el motiu essencial mitjançant un procés de progressiva síntesi i depuració com és el cas de l'obra *Suites de París*, 1987-88, de la qual es presenta una selecció i on s'aprecia una mínima expressió visual.

En el context del seu vincle amb la natura, l'arbre i les flors constitueixen un espai visual i espiritual fonamental. La importància de l'arbre en el conjunt de la seva trajectòria artística, ja des de la seva etapa conceptual, ha estat àmpliament reconeguda i estudiada, com també ho ha estat el motiu de l'arbre còsmic en la seva escriptura i els seus dibuixos.

L'exposició clou amb el cicle d'obres *Memorial*, realitzat l'any 1996, una sèrie de setze pintures sobre tela de diferents mides que recull el més essencial del seu imaginari i que l'artista defineix com "un viatge de la llum cap a la llum". Amb aquestes teles Fina Miralles dona per tancat el cercle entre vida i art que va iniciar l'any 1973.

"El nom de *Memorial* que rep aquest conjunt d'obres remet al fet que, per a ella, representa la memòria del pas dels humans per la Terra, i alhora al fet que és una sèrie en la qual passat, present i futur s'anul·len mútuament: el que compta, doncs, és el retorn a una mena de centre, a una unitat perduda que en algun moment vam deixar enrere, però encara podem retrobar. Fina Miralles no sabia, quan la va començar, que *Memorial* seria la seva darrera obra; però en realitzar-la, es va adonar que d'alguna manera havia arribat al final d'un procés artístic, personal i humà", apunten les comissàries.

Suites de París

Desembre de 1987-febrer de 1988
Seixanta-quatre obres
Llapis, tinta xinesa i oli sobre paper
18,5 x 12,5 o 12,5 x 18,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Memorial. El centre és el sol

Març de 1996
Oli sobre tela
180 x 180 cm
Museu d'Art Sabadell

Recursos al servei del públic

L'exposició inclou un **punt sonor** on es pot escoltar la veu de Fina Miralles llegint una selecció de textos inclosos a la publicació *Fina Miralles. Paraules fèrtils 1972-2017*.

Vídeo que es pot veure a l'exposició

La unió dels oceans. Esborrar el rastre. Acariciar el cos. Acariciar la pedra. Acariciar l'olivera. Dibuixar la sorra. Cadaqués, estiu de 2012.

Publicacions a la venda

– Catàleg editat amb motiu de l'exposició que presenta un text de les comissàries, Maia Creus i Maria Lluïsa Faxedas i, la catalogació de les obres exposades.

– Publicació *Fina Miralles. Paraules fèrtils 1972-2017*.

Activitats relacionades

– Dues visites guiades a càrrec de les comissàries Maia Creus i Maria Lluïsa Faxedas.

– Conferència a càrrec de Laia Villegas.

– Taula rodona amb Isabel Banal i Mariona Vilaseca.

Programació expositiva

— *Espais Volart*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

Fina Miralles (Sabadell, 27 de setembre de 1950) ha desplegat la seva pràctica al marge del món professional de l'art, una opció que li ha permès que vida i art siguin tot un en la seva obra realitzada en vídeo, dibuix, fotografia, pintura, instal·lacions i moltes paraules.

Va créixer en un ambient familiar en què l'amor a la cultura i el viatge formaven part de l'educació dels fills, com també el respecte a les llibertats dels pobles i de les persones. De la mare rep la vida, el sentit de pertinença, lligams invisibles, la noblesa de cor, l'exemple de viure en l'autenticitat; del pare rep l'amor a la música i la mar. Però el regal més determinant és que va ser respectada i educada deixant-la ser qui ella era, simplement.

Llicenciada en Belles Arts, l'any 1972 participa en la Mostra d'Art a l'Hospitalet de Llobregat, primera exposició d'una jove generació que ja no feien obra sinó pràctiques artístiques i desplegaven la seva creativitat fora dels espais tradicionals de l'art, un 'art alternatiu', tal com el va denominar Alexandre Cirici Pellicer. Al llarg d'aquest període, Miralles va descloure una pràctica d'art singular inscrita en el lligam profund amb la naturalesa i crítica amb els valors socials del moment. Va exposar a la Sala Vinçon, la Sala "G", Associació del personal de la Caixa de Pensions, Fundació Joan Miró i Sala Tres de Sabadell, entre molts altres espais. L'any 1978 participa en la Biennale de París i al Pavelló Nacional de la Biennale de Venècia. La mostra *Paisatge* a la Fundació Joan Miró, 1979, va obrir un nou espai de reflexió en el seu art amb un seguit d'obres que posen en diàleg el marc, l'espai, la pintura, l'atzar, la matèria i l'objecte. La seva obra d'aquests anys ha estat present en diverses exposicions d'àmbit nacional i internacional, centrades en l'estudi i revisió de l'art conceptual dels anys setanta.

El viatge al llarg de quatre mesos a Sud-amèrica i posteriorment l'estada a París i Normandia (1987-1993) obren un itinerari vers el buit, l'amor i la contemplació, origen del seu univers de dibuix i pintura sobre paper i sobre tela. Un cicle que l'artista dona per finalitzat l'any 1999 amb la donació de la seva obra i arxius al Museu d'Art de Sabadell.

L'edició el 2018 dels seus escrits, *Fina Miralles. Paraules fèrtils 1972-2017*, va demostrar la coherència interna de la seva obra, més enllà dels llenguatges i de les èpoques. El Premi Nacional de Cultura (CoNCA, 2018) i la gran mostra retrospectiva *Soc totes les que he sigut* (MACBA, 2020), confirmen el seu lloc destacat en el mapa de la creativitat contemporània.

Des de Cadaqués, on viu, Fina Miralles ha estat receptiva a participar en iniciatives de diversos col·lectius de *performance*: Corpologia, La Muga Caula i Ocells al Cap. Ha format part del grup Saranel Comunitat Creativa i ha realitzat diverses mostres individuals i col·lectives fruit del seu entusiasme i amistat.

Obra sobre paper

Dibuixos de Sud-amèrica

Estiu de 1984

Sèrie de noranta-cinc obres

Guaix sobre paper

Mides variables

Museu d'Art Sabadell

Naixement del primer arbre

1984

Llapis i guaix sobre paper

31,8 x 23,7 cm

Museu d'Art Sabadell

Tres corbs i altres ocells en els primers vols de la matinada

Ca. 1984

Llapis i oli sobre paper

38,5 x 70 cm

Museu d'Art Sabadell

Portafoli japonès

1985

Carpeta de cent tres obres

Llapis grafit i oli sobre paper d'arròs

24,5 x 33,5 cm c/u

Museu d'Art Sabadell

Moviment celeste

1985

Carpeta de trenta-dues obres

Llapis grafit i llapis de color sobre paper

14 x 20 cm c/u

Museu d'Art Sabadell

El color del blat

Estiu de 1985

Oli i llapis sobre cartolina

70 x 100 cm

Museu d'Art Sabadell

La bassa dels peixos

1985

Tinta xinesa i oli sobre paper

17 x 23 cm

Museu d'Art Sabadell

Urubamba

Juliol de 1985

Tríptic

Oli i llapis sobre cartolina

70 x 110 cm c/u

Museu d'Art Sabadell

Vol de falciots
Estiu de 1985
Carpeta de trenta-dues obres
Llapis grafit sobre paper
14 x 20 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Moviment celeste
Estiu de 1985
Sèrie de trenta-dues obres
Llapis grafit i llapis de colors sobre paper
25,5 x 35,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

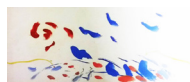
Estiu de 1986
Carpeta de trenta-set obres
Oli i tinta xinesa sobre paper
17,5 x 23,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

La gràcia i la frescor
Novembre de 1986
Llapis i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

La palmera de la Casa de l'Ardiaca
Desembre de 1986
Llapis i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

El mar
Desembre de 1987
Oli sobre paper vegetal
21 x 57,5 cm
Museu d'Art Sabadell

Llibre d'artista
Novembre de 1987
Llapis, tinta xinesa i oli sobre paper
25 x 18,4 cm
Museu d'Art Sabadell

Suites de París
Desembre de 1987-febrer de 1988
Carpeta amb seixanta-quatre obres
Llapis, tinta xinesa i oli sobre paper
18,5 x 12,5 o 12,5 x 18,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Serrallonga
Desembre 1987 - febrer 1988
Sèrie de tres obres
Tinta xinesa i oli sobre paper
12,5 x 18,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

El llac des del cel
Setembre de 1988
Sèrie de catorze obres
Llapis i oli sobre paper
24 x 32 cm o 32 x 24 cm
Museu d'Art Sabadell

Òliba
Setembre de 1988
Carbonet sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Paisatge
Setembre de 1988
Llapis i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Òliba
Octubre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Òliba
1988
Carbonet i oli sobre paper
70 x 65 cm
Museu d'Art Sabadell

Mare
Novembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Vincent
Novembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Vincent
Novembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Vincent 1890
Desembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Vincent 1890
Desembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

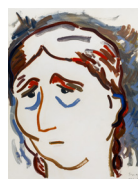
Indi
Desembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

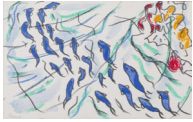
Indi
Desembre de 1988
Carbonet i oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

Indígena
Desembre de 1988
Oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

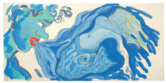
Indígena
Desembre de 1988
Oli sobre paper
65 x 50 cm
Museu d'Art Sabadell

La fraternitat dins del mar
Setembre de 1989
Llapis, llapis de color i pastel sobre paper
9 x 14,8 cm
Museu d'Art Sabadell

Del mar
Setembre de 1989
Tinta i llapis sobre paper
22,6 x 14,8 cm
Museu d'Art Sabadell

El naixement de la sirena
Dibuix preparatori
Setembre de 1989
Llapis i oli sobre paper
37 x 78 cm
Museu d'Art Sabadell

La fraternitat dins del mar
Octubre de 1989
Tinta i llapis sobre paper
28,2 x 38,5 cm
Museu d'Art Sabadell

La fraternitat al fons del mar
Octubre de 1989
Tinta i llapis sobre paper
28,2 x 38,5 cm
Museu d'Art Sabadell

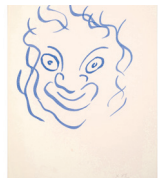
Sirenes
Octubre de 1989
Sèrie de dues obres
Llapis grafit, llapis cera sobre cartolina
25,8 x 33,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Sirenes
Octubre de 1989
Sèrie de vint-i-cinc obres
Llapis sobre paper
Mides variables
Museu d'Art Sabadell

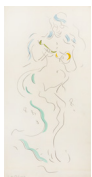
Sirena
Octubre de 1989
Sèrie de cinc obres
Tinta sobre paper o llapis i oli sobre paper
56,3 x 38,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

La cara del fons del mar
Octubre de 1989
Oli sobre paper
38,5 x 28,2 cm
Museu d'Art Sabadell

La cara del fons del mar
Octubre de 1989
Llapis i oli sobre paper
38,5 x 28,2 cm
Museu d'Art Sabadell

Sirenes
Novembre de 1989
Sèrie de quinze obres
Llapis i oli sobre paper
78 x 38,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Déu Arbre
1990-1991
Llapis grafit sobre paper
34 x 24 cm
Museu d'Art Sabadell

Flor
1991
Sèrie de cinc obres
Pastel sobre paper d'arròs
138,2 x 62,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Flor
1991
Sèrie de trenta-quatre obres
Tinta xinesa i pastel sobre paper
63 x 32,5 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Obra sobre tela

Amantaní
Tardor de 1985
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Amantaní
Tardor de 1985
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Amantaní
Tardor de 1985
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Amantaní volant!
Tardor de 1985
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Titicaca
Estiu de 1986
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Espíritu andante. Ull de tigre
Estiu de 1986
Oli sobre tela
19 x 27 cm
Museu d'Art Sabadell

Los caminantes
Estiu de 1986
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Titicaca
Estiu de 1986
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Reflex vivent
Estiu de 1986
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Ja s'ha adormit
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

El moviment de les coses vives
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

T'esperàvem
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Fiesta por la noche en el poblado
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

La charca de las ranas
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Los caminantes
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Titicaca. Camí d'Amantani
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Tres barques cap a l'illa
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Els ocells perden les plomes quan arriben al sol
Estiu de 1986
Oli i llapis sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

En aquella mar més fred... també ens saludaven els ocells
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

En companyia dels ocells
Estiu de 1986
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Urubamba
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Corrent com una boja amb els ocells
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

L'arbre dels tres camins
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

L'arbre de les tres Gràcies
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

S'ho diuen tot amb la mirada
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Camí de San Pietro in Casale
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Cadaqués
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

L'alegria dels ocells per les llavors
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

El llac
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Serrallonga
Estiu de 1986
Oli sobre tela
38 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Les ombres s'allarguen el dia se'n va
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Titicaca
Estiu de 1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Programació expositiva — *Espais Volart*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

Ull de lleó. Espiritu andante
Estiu de 1986
Oli sobre tela
19 x 27 cm
Museu d'Art Sabadell

L'home dels ocells
Novembre de 1986
Oli sobre tela
19 x 27 cm
Museu d'Art Sabadell

Bon dia, dia
1986
Oli sobre tela
54 x 77 cm
Col·lecció particular

La mà se m'emporta les idees
1986
Oli sobre tela
27 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Le baiser
Març de 1987
Oli sobre tela
33 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

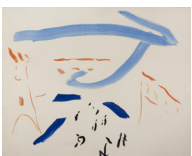
A ple sol
Abril de 1987
Oli sobre tela
59,5 x 72,5 cm
Museu d'Art Sabadell

Serrallonga últims dies de juliol
1987
Oli i llapis sobre tela
114 X 146 cm
Col·lecció París Piqué

Dimecres a les 10
Agost de 1987
Oli sobre tela
81 x 100 cm
Museu d'Art Sabadell

Dimecres a les 12
Agost de 1987
Oli sobre tela
81 x 100 cm
Museu d'Art Sabadell

Les últimes llums del dia
Agost de 1987
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

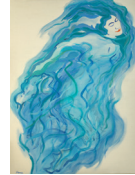
Les últimes llums de la nit
Agost de 1987
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

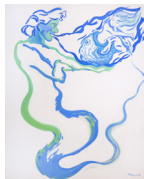
Œil noir
Setembre de 1988
Sèrie de sis obres
Oli sobre tela
24 x 16 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

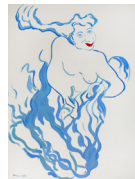
El mar jugant amb els peixos
1989
Oli sobre tela
130 x 97 cm
Col·lecció particular

*El primer bany de la sirena / La
Tempérance*
Novembre de 1989
Oli sobre tela
130 x 97 cm
Museu d'Art Sabadell

La musique donne la vie à la sirène
Novembre de 1989
Oli sobre tela
146 x 114 cm
Museu d'Art Sabadell

La Tempérance
Novembre de 1989
Oli i llapis sobre tela
130 x 97 cm
Museu d'Art Sabadell

Salemare
Desembre de 1989
Oli sobre tela
81 x 65 cm
Museu d'Art Sabadell

La cara del fons del mar
Desembre de 1989
Oli sobre tela
81 x 65 cm
Museu d'Art Sabadell

Sargandilla
Desembre de 1989
Oli sobre tela
130 x 97 cm
Museu d'Art Sabadell

Selene
Desembre de 1989
Oli i llapis sobre tela
130 x 97 cm
Museu d'Art Sabadell

Salamera
Febrer de 1990
Oli sobre tela
81 x 65 cm
Museu d'Art Sabadell

Sargastula
Març de 1990
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

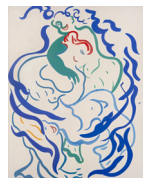
Serafina
Març de 1990
Oli i llapis sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

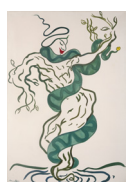
Sesta, esperit del cel
Març de 1990
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Tòtem
Maig de 1990
Oli sobre tela
130 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

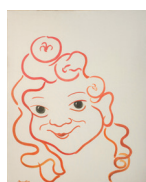
Les sirenes de Firdrac
1990
Oli sobre tela
162 x 130 cm
Col·lecció Catherine Desouches-Grangeon

L'origine de la vie
1990
Oli sobre tela
130 x 89 cm
Col·lecció particular

PSY El tercer ull
Febrer de 1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Pupune
Març de 1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Ninit
Març de 1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Bebus
Març de 1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Nuc
Abril de 1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

L'ancêtre
Agost de 1991
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Museu d'Art Sabadell

Nocturne
Novembre de 1991
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Museu d'Art Sabadell

Luciole
1991
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Col·lecció Fina Miralles

Les chemins secrets de l'eau
Desembre de 1991
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Museu d'Art Sabadell

Maternalis
1991
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Col·lecció d'Art Banc de Sabadell

Le fruit
Novembre de 1992
Oli sobre tela
81 x 54 cm
Museu d'Art Sabadell

Cinq caractères
Novembre de 1992
Oli sobre tela
55 x 38 cm
Museu d'Art Sabadell

Trois caractères
Novembre de 1992
Oli sobre tela
55 x 38 cm
Museu d'Art Sabadell

Arabesque
Novembre de 1992-principis de
1993
Sèrie de quatre obres
Oli sobre tela
55 x 33 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Suite turquoise
Febrer de 1993
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

*Dans les nuages les chers visages de
mon passé*
Febrer de 1993
Oli sobre tela
133 x 165 cm
Museu d'Art Sabadell

*Campagne normande. En mars,
l'érable bourgeonne*
Març de 1993
Oli sobre tela
114 x 146 cm
Museu d'Art Sabadell

Campagne normande. Le Ruisselet
Març de 1993
Oli sobre tela
114 x 146 cm
Museu d'Art Sabadell

*Campagne normande. Hirondelle joie
de l'été*
1993
Oli sobre tela
146 x 114 cm
Col·lecció Fundació 1859 Caixa de
Sabadell

La racine
Novembre de 1993
Oli sobre tela
81 x 54 cm
Museu d'Art Sabadell

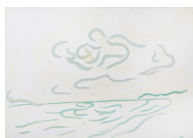

Les fleurs
Novembre de 1993
Oli sobre tela
81 x 54 cm
Museu d'Art Sabadell

Programació expositiva — *Espais Volart*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

Suite. Unió del cel i la terra
Juliol de 1994
Sèrie de sis obres
Oli sobre tela
46 x 65 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Suite. Unió del cel i la terra
Juliol de 1994
Sèrie de sis obres
Oli sobre tela
46 x 65 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

De la nit al dia I
Agost de 1994 i agost de 1995
Sèrie de dues obres
Oli sobre tela
27 x 41 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

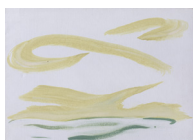
Al matí
Agost de 1995
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

A la tarda
Agost de 1995
Oli sobre tela
22 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Tardor
Agost de 1995
Oli sobre tela
24 x 33 cm
Museu d'Art Sabadell

Primavera
Agost de 1995
Oli sobre tela
24 x 33 cm
Museu d'Art Sabadell

Estiu
Agost de 1995
Oli sobre tela
24 x 33 cm
Museu d'Art Sabadell

Suite groga II
Agost de 1995
Oli sobre tela
33 x 41 cm
Museu d'Art Sabadell

Variacions III
Agost de 1995
Sèrie de quatre obres
Oli sobre tela
27 x 41 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

Claror
Agost de 1995
Oli sobre tela
27 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Foscor
Agost de 1995
Oli sobre tela
27 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

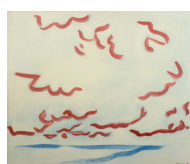
Boires
Agost de 1995
Oli sobre tela
27 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Clarianes
Agost de 1995
Oli sobre tela
27 x 35 cm
Museu d'Art Sabadell

Blavós
Agost de 1995
Oli sobre tela
14 x 22 cm
Museu d'Art Sabadell

Cel del sud
Setembre de 1995
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

Sol rosat
Setembre de 1995
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

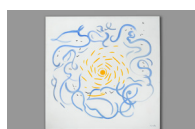
Cel del nord
Setembre de 1995
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Museu d'Art Sabadell

Sol daurat
Setembre de 1995
Oli sobre tela
46 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Posta
Novembre de 1995
Sèrie de quatre obres
Oli sobre tela
114 x 146 cm
Museu d'Art Sabadell

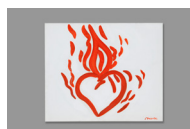
Memorial. El centre és el sol
Març de 1996
Oli sobre tela
180 x 180 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. El centre és la rosa
Març de 1996
Oli sobre tela
146 x 146 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Alga
Març de 1996
Oli sobre tela
46 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. El cor sagrat
Març de 1996
Oli sobre tela
46 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Ouroboros
Març de 1996
Oli sobre tela
45 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Retorn a l'origen
Març de 1996
Oli sobre tela
146 x 146 cm
Museu d'Art Sabadell

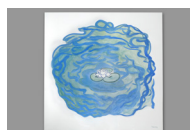
Memorial. Tot és un
Març de 1996
Oli sobre tela
200 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Aum
Març de 1996
Oli sobre tela
46 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Hades
Març de 1996
Oli sobre tela
46 x 55 cm
Museu d'Art Sabadell

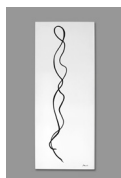
Memorial. El centre és el lotus o l'univers no diferenciat
Abril de 1996
Oli sobre tela
180 x 180 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Substantialiter Unitam
Abril de 1996
Oli sobre tela
180 x 180 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. L'aigua primordial
Maig de 1996
Oli sobre tela
80 x 200 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. L'aigua serpentina
Maig de 1996
Oli sobre tela
200 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Geni
Maig de 1996
Oli sobre tela
180 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Geni
Maig de 1996
Oli sobre tela
180 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

Memorial. Flora, moviment serpenti
Juny de 1996
Oli sobre tela
200 x 80 cm
Museu d'Art Sabadell

Les orenetes ja són aquí (la carícia de l'aire)

Maig de 1996
Oli sobre tela
80 x 200 cm
Museu d'Art Sabadell

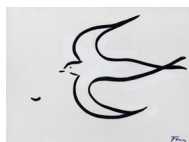
El mar (1). Étretat

Juny de 1996
Oli sobre tela
130 x 162 cm
Museu d'Art Sabadell

El mar (2). Barfleur

Juny de 1996
Oli sobre tela
130 x 162 cm
Museu d'Art Sabadell

Oreneta

Juny de 1996
Sèrie de dues obres
Oli sobre tela
24 x 33 cm c/u
Museu d'Art Sabadell

La unió dels oceans. Esborrar el rastre. Acariciar el cos. Acariciar la pedra. Acariciar l'olivera. Dibuixar a la sorra

Cadaqués, estiu de 2012
Vídeo-accions

Maria Girona

— Contemporània de si mateixa

El color i el ritme són, per a mi, els elements més importants de la meua pintura.

Maria Girona

L'exposició

Coincidint amb el centenari del naixement de **Maria Girona** (Barcelona, 1923-2015), la Fundació Vila Casas presenta als Espais Volart *Contemporània de si mateixa*, una exposició que pretén acostar el públic el món de l'artista i comprovar com manté, intacta, la seva capacitat de seducció.

Aquesta antològica, comissariada per **Victoria Combalía** i **Àlex Susanna**, contribueix a situar la seva obra al lloc que es mereix: no sols com una relectura gens acadèmica del Noucentisme, sinó com una plasmaió extraordinàriament refinada d'un imaginari mediterrani centrat en els estímuls visuals procedents del seu triangle màgic: Barcelona, Cadaqués i Calaceit.

La seva obra, que parteix del fauvisme, recull també certes lliçons del cubisme abans d'esdevenir plenament contemporània de si mateixa, tot assolint un encaix entre estímul visual i reacció plàstica del tot inconfusible i personal: "La meua pintura és molt emotiva i dins de la seva senzillesa aparent és força complicada. Cerco una simplicitat de forma, però que tingui una clara riquesa emocional". Cadascun dels seus quadres –olis, collages i dibuixos– transmet una mena d'emoció estètica que no sabríem trobar en altres artistes d'entrada més ambiciosos: una emoció discreta i sorprenentment captivadora.

Hereva de la pintura de Matisse i del mediterranisme noucentista català d'abans de la guerra, la seva obra s'oposava a l'artifici i el virtuosisme de la pintura que abundava durant els primers anys del franquisme i, a través del color i de l'essencialitat, feia una aposta per la modernitat. Es va mantenir fidel als seus principis artístics al llarg de tota la seva vida: sense caure en modes ni efectismes, va mantenir-se en una figuració molt personal, exceptuant una sèrie de collages de gran interès plàstic que va desenvolupar durant la dècada dels setanta.

Finestra blava i vermella
1989

Oli sobre tela
91 x 72 cm

Fons d'art de la Fundació EINA

La palmera
2001

Oli sobre tela
100 x 100 cm

Fons d'art de la Fundació EINA

“Si bé ella s’ha definit sovint com “una noucentista actualitzada”, és evident que és durant els seus anys de París (1950-1954) quan cristal·litza la seva concepció del fet plàstic, des del cromatisme modulad de certes tradicions postimpressionistes fins a l’ordenació espacial d’una figuració postcubista. Un viatge iniciàtic que li va permetre entrar en contacte amb la millor pintura del seu temps i veure en directe l’obra d’aquells artistes que més li interessaven, com ara Paul Cézanne, Henri Matisse, Pablo Picasso, Pierre Bonnard, Juan Gris o Georges Braque. És a París que la seva pintura troba la seva entonació, fixa el seu món i opera des de llavors amb el mateix esperit i la mateixa convicció”, apunta Àlex Susanna.

Maria Girona va tenir la fortuna de néixer en una família de gran riquesa cultural. Era filla de l’arquitecte Lluís Girona, autor del projecte urbanístic de Bellaterra, i neboda de Rafael Benet, pintor i un dels crítics d’art més influents del seu temps. Es va formar a l’Acadèmia Tàrrrega, on va entrar en contacte amb altres pintors de la seva generació amb qui va crear el grup “Els Vuit”, una de les primeres agrupacions artístiques amb voluntat renovadora de Catalunya. Juntament amb el seu marit, **Albert Ràfols Casamada**, va tenir una important participació en la tasca pedagògica de l’Escola **EINA** durant molts anys. Va impartir tècniques sobre paper, i va dirigir juntament amb Antònia Vilà el Departament d’Art i va formar part de la comissió pedagògica. EINA va ser a més receptacle de les idees estètiques més avançades del moment, i les seves aules i jardins van ser l’escenari d’accions conceptuals molt interessants.

Com a artista, sempre va tenir clar que no calia alçar la veu per fer-se escoltar i d’això en va fer una de les seves principals fortaleses. Una pintora, doncs, que es manté tothora en aquesta tessitura de veu baixa, lluny d’estrídències, la qual cosa, però, no li ha impedit poder desplegar un món plàstic en si mateix, autònom i aconpleert, pletòric en la seva contenció natural, i alhora dotat d’una capacitat molt considerable de modulació i creixement.

En cadascuna de les seves obres -olis i collages-, el motiu és alliberat de la seva funció representativa per confegir només una trama de signes sensibles en què línia i color perden el seu caràcter decoratiu, interaccuen a través dels seus valors plàstics i esdevenen l’argument principal de l’obra. A primer cop d’ull semblaria, però, que Maria Girona treballi amb un ventall de motius força limitat -vistes urbanes de les seves ciutats preferides, paisatges de Cadaqués i Calaceit, escenes d’interiors i bodegons-, però és justament aquesta persistència el que ens mostra que, per a ella, no eren sinó pretextos per extreure’n una forma o altra de visió, de revelació. En les seves obres va assolir un encaix entre estímul visual i reacció plàstica del tot inconfusible i personal.

Les garotes
1975

Oli sobre tela
92 x 73 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Balcó de Calaceit
1982

Oli sobre tela
64,7 x 53,8 cm

Col·lecció Micaela Milá Valcárcel

Programació expositiva

— *Espais Volart*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

Maria Girona no tan sols havia creat un estil propi en què expressava una natura sense conflictes, o situacions totalment harmòniques, sinó que també el seu traç, els seus colors i la seva composició eren genuïnament d'ella. Quan contemplem una obra de Girona la hi identifiquem d'una manera gairebé automàtica. Això significa que el seu llenguatge plàstic ha tingut molt poques variacions, simplement les produïdes pel fet d'haver passat d'un moment de formació a un llenguatge ja madur a partir dels anys seixanta del segle XX.

Com podem veure en aquesta exposició i en tota la seva obra, Maria Girona se centra en temes concrets i no es repeteix mai. El seu mètode de treball consisteix a fer esbossos en petits quaderns de temes vists del natural: **bodegons, paisatges, vistes urbanes, retrats i figures** en un interior que coincideixen amb els gèneres clàssics de la pintura. L'exposició s'organitza al voltant de **quatre àmbits temàtics**: *Les ciutats del disseny, Paisatges de l'ànima, El regne de les coses i Collages*.

“Un dels temes que més va conrear va ser el del bodegó. Usualment, va preferir els fruiters, de peu curt o llarg i gairebé sempre amb una perspectiva distorsionada. Aquest tractament de l'espai és un dels aspectes més radicals de la pintura de Girona. A vegades, els objectes o les fruites estan disposats en una lleixa, com podem veure a l'obra *Ampolles i flors*, 1972, o en un interior o exterior amb una visió en profunditat. En general, però, a partir dels anys noranta l'espai esdevé més pla, més intemporal, més abstracte”, explica **Victoria Combalía** en el text del catàleg.

La tirada de la parella per l'art decoratiu, per les sanefes que ornamenten moltes cases antigues, en particular les noucentistes i les seves pròpies, es tradueix en l'art de Maria Girona en la inclusió de punts o altres formes geomètriques que emmarquen el motiu fruiter o floral (*Tasses blaves*, 1997). “El paisatge és un altre dels temes predilectes de la pintora, sobretot el de Cadaqués i el de Calaceit, llocs on estiuja. Calaceit, és una terra d'oliveres, vinyes i ametllers, i la Maria la pinta en franges, cadascuna amb un únic motiu. Hi ha poca profunditat i l'horitzó és habitualment alt. Casa seva, l'interior de la qual ella representa, era tan senzilla i exquisida com els seus propietaris: estava decorada en un color rosa pastel al saló i en blau d'ultramar al menjador, en harmonia amb el bufet blau provinent de la família Ràfols (*Interior de Calaceit*, 1978)”, apunta Combalía. Les marines de Cadaqués són excel·lents: en elles, el mar és d'un blau intens o en tonalitats que van del gris al verd. El mar sempre guanya terreny al cel. Del famós Bar Marítim no li interessa la gent, sinó les vistes que es podien gaudir des d'una taula a primera fila a tocar de la sorra (*Bar Marítim. Cadaqués*, 1981).

Ampolles i flors
1972

Oli sobre tela
55 x 46 cm

Fundació Carmen & Lluís Bassat

Bar Marítim (Cadaqués)
1981

Oli sobre tela
56,5 x 72,5 cm

Col·lecció G. Mora - C. Sanvisens

Programació expositiva — *Espais Volart*

També, va fer esplèndids **collages** on es revela el seu amor pel decoratiu i on fa servir cromos, trepes, sanefes, tapets de pastisseria o imatges extretes de revistes. La composició dels collages consta habitualment d'un element central i orles decoratives.

J. F. Yvars va publicar l'any 2022 un text en el catàleg *Maria Girona. Dibujos y pinturas* on deia: “Maria Girona pertany a una generació l'obra de la qual, a voltes formidable, ha arribat a la maduresa pendent de les agulles del rellotge de la història, de la successió de legitimacions estilístiques transfigurades en istmes que han marcat els penúltims anys del segle passat. La pintura de la Maria, tot i això, renuncia a jutjar la modernitat només des de la mirada del present. Reivindica, per tant, una infal·lible percepció noucentista que, lluny de considerar-la esgotada, insisteix en els valors de qualitat i forma. Així, doncs, pertany a una lúcida tradició d'artistes fora del temps àvids del detall sensible i la senzillesa expressiva que han col·laborat modestament a amarar l'eixarreit territori de l'art amb optimistes figuracions de bellesa”.

La pintura de Maria Girona és una presència constant en l'escena artística contemporània des dels inicis de la modernitat última, sorprenentment atenta, però, als registres de la seva veu, als matisos de les seves inclinacions culturals, a una envejable sensibilitat per les formes visives que respon a un compromís personal força insòlit entre els nostres hàbits culturals: la fidelitat a les experiències formals viscudes que li permeten una arriscada equidistància entre el classicisme i les convencions del nou.

Flors

1986

Ceres, aerosol, paper de diari i tinta
67,5 x 67,5 cm

Col·lecció V. C. D.

Programació expositiva — *Espais Volart*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

ESPAIS
VolART
BARCELONA

Publicació a la venda

– Catàleg editat amb motiu de l'exposició que presenta dos textos dels comissaris de l'exposició, Victoria Combalía i Àlex Susanna; i un text publicat per primera vegada en el catàleg *Maria Girona. Dibujos y pinturas, 2002* de J.F. Yvars.

Activitats relacionades

– Dues visites guiades a càrrec dels comissaris, Victoria Combalía i Àlex Susanna.

Programació expositiva — *Espais Volart*

Maria Girona

Barcelona, 1923-2015

1923

Neix a Barcelona.

1946

Comença la seva trajectòria professional amb una exposició del grup Els Vuit a la Sala Pictòria de Barcelona.

1948-1960

Exposa als Salons d'Octubre de Barcelona des de la seva fundació el 1948 i, a partir de 1957, als Salons de Maig. Fa diverses exposicions individuals a Barcelona i a Madrid.

1950-1951

Se li concedeix una de les beques del Govern Francès a París gestionades per l'Institut Francès de Barcelona.

1950-1954

Resideix a París. Viatges a Londres, Holanda i Bèlgica.

1952

Es casa amb el pintor Albert Ràfols Casamada.

1958

Exposició individual a la Galería Sur de Santander, amb qui col·laborarà fins al 1988.

1960-1975

Consolida la seva participació en la vida artística catalana, amb exposicions individuals i en nombroses col·lectives, com ara Homenatge a Picasso (1968) o Homenatge a Salvat-Papasseit (1963) a la Galeria Belarte de Barcelona.

1961

Exposició al Club International Féminin de Peinture, Museu d'Art Modern de París, i a la Galerie Lambert. Retrospectiva a l'Ateneu de Madrid.

Membre fundacional i professora de disseny gràfic de l'Escola Elisava.

1965-1967

Membre fundador del grup Estampa Popular Catalana. Realitza diverses exposicions amb objectius crítics i solidaris.

1967

Junt amb altres intel·lectuals, cofunda EINA, Escola de Disseny i Art, a Barcelona.

Programació expositiva — *Espais Volart*

1970

Comença a donar classes de dibuix a EINA. Participa activament en les activitats de l'escola durant més de vint anys.

1973

Exposició individual a la Galeria Adrià, que acull el moviment de la Nova Figuració.

Exposició col·lectiva Realitat al Col·legi d'Aparelladors de Barcelona.

1976

Fa una pintura mural per a un interior dissenyat pels arquitectes Martorell, Bohigas i Mackay.

1977

Rep el Premi Arts Plàstiques Ciutat de Barcelona.

1981

Al llarg dels anys vuitanta i noranta, fa exposicions individuals a les galeries René Metras, Joan Prats, Àmbit i Parés de Barcelona, Palmarotze de Vilafranca del Penedès i Juan Gris de Madrid.

1982

Pinta un mural al restaurant Neichel, dissenyat per l'arquitecte Miquel Espinet.

1997

Exposició a l'Espai Guinovart, Agramunt.

1998

Rep la Creu de Sant Jordi.

2001

Inauguració a Capellades de la Fundació Ràfols Casamada-Maria Girona.

2009

El 17 de desembre mor Albert Ràfols Casamada.

2010

Exposició D'un blau intens amb obres d'Albert Ràfols Casamada, a la galeria Tatiana Kourochkina, comissariada per Victoria Combalía.

2011

Exposició retrospectiva al Museu del Molí Paperer de Capellades.

2015

Mor a Barcelona a l'edat de noranta-dos anys.

Obres en exposició

Port d'Amsterdam
1950
Oli sobre cartró
50 x 60,5 cm
Col·lecció Rosa Benet

Sense títol
1956
Oli sobre tela
73 x 92 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Venècia-Gran Canal
1966
Oli sobre tela
91 x 65 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Xemeneies
1956
Oli sobre tela
46 x 38 cm
Col·lecció particular

Finestra. Cadaqués
1970
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Casa veneciana
1976
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

La plaça des Vosges nevada (París)
1975
Oli sobre tela
60 x 73,5 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Jardí
1977
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Place des Vosges
1954
Oli sobre tela
45 x 63 cm
Col·lecció particular

Place des Vosges
1977
Oli sobre tela
53 x 64 cm
Col·lecció particular

Jardí de Luxemburg
1980
Oli sobre tela
73 x 92 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Jardí vienès
1988
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Col·lecció particular

Obres en exposició

Jardí d'EINA
1983
Oli sobre tela
118 x 91 cm
Col·lecció particular

Des del taller de Delacroix
1981
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Col·lecció Família Metras

Strugglers Inn
1993
Oli sobre tela
92,3 x 119,4 cm
Col·lecció particular

Casa en grisos
1980
Oli sobre tela
59,5 x 72,5 cm
Col·lecció V. C. D

Finestra blava i vermella
1989
Oli sobre tela
91 x 72 cm
Fons d'art de la Fundació EINA

Finestra a Nova York
1988-1995
Oli sobre tela
116 x 89 cm
Col·lecció particular, Sitges

Finestra interior
1981
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Col·lecció particular

New York 96'
1996
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Fons d'art de la Fundació EINA

Font i finestra
1988
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Branca núvol
1976
Oli sobre tela
46,3 x 38,5 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Balcó de Calaceit
1982
Oli sobre tela
64,7 x 53,8 cm
Col·lecció Micaela Milá Valcárcel

Sense títol (El xiprer)
1978
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Obres en exposició

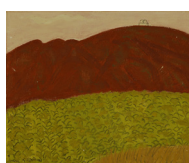
Ametllers a Calaceit
1976
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Col·lecció particular

Sant Pol
1977
Oli sobre tela
73,2 x 92,5 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Sense títol
1963
Oli sobre tela
72 x 92 cm
Col·lecció particular

Camí i mar
1975
Oli sobre tela
38 x 46 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

El Pení, Cadaqués
1975
Oli sobre tela
54 x 65 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Riu de plata
1977
Oli sobre tela
54 x 65 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

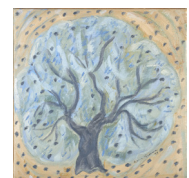
Sense títol
S/d
Oli sobre tela
40 x 48 cm
Col·lecció Miguel Milá i María
Valcárcel

Route de vins
1995
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Col·lecció particular

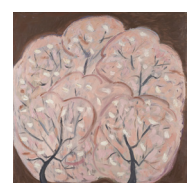
Nocturn
1994
Oli sobre tela
Díptic: 92 x 146 cm
Fundació Ràfols Casamada

Olivera
1999
Oli sobre tela
50 x 50 cm
Col·lecció particular

Matolls i mar (Cadaqués)
1989
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Fons d'art de la Fundació EINA

Ametllers
1994
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fundació Ràfols Casamada

Obres en exposició

Sense títol
1964
Oli sobre tela
73 x 100 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Cadaqués
1982
Oli sobre tela
53,5 x 65 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Cap de Creus
1974
Oli sobre tela
54,5 x 65 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Portlligat
1971
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

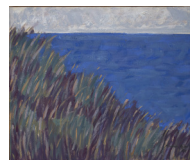
Vela llatina
1993
Oli sobre tela
54 x 65 cm
Col·lecció particular

Far del Cap de Creus
2002
Oli sobre tela
73 x 92 cm
Fundació Ràfols Casamada

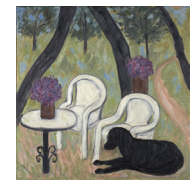
Bar Marítim (Cadaqués)
1981
Oli sobre tela
56,5 x 72,5 cm
Col·lecció G. Mora - C. Sanvisens

Cap de Creus
1991
Oli sobre tela
49,5 x 59,5 cm
Col·lecció Isaac Candelario

Saint-Valéry-en-Caux, Normandia
1995
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fundació Ràfols Casamada

Ursus
1990
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fundació Ràfols Casamada

Far i llum
1998
Oli sobre tela
38 x 46 cm
Col·lecció particular

Bodegó i llum
1966
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Col·lecció Javier i Marta Villavecchia

Obres en exposició

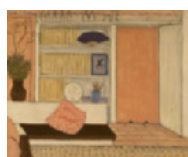
El port de ciutat de Palma
1984
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Col·lecció Antònia Vilà

Far de Cap de Creus
1994
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Armari
1976
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Sense títol (Interior de Calaceit)
1978
Oli sobre tela
81 x 100 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

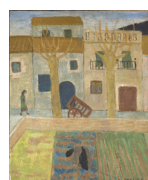
Composició
1977
Oli sobre tela
65 x 50 cm
Col·lecció Família Metras

Sala Calaceit
1968
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Col·lecció Oriol Todó

Les garotes
1975
Oli sobre tela
92 x 73 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Horts i cases
1949
Oli sobre tela
66 x 54,5 cm
Col·lecció Germans Todó

Test i ocell
1998
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Flor tigrada
1975
Oli sobre tela
52,5 x 44,6 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Taula amb flors
1977
Oli sobre tela
55 x 46 cm
Col·lecció particular

Copes
1990
Oli sobre tela
59,5 x 73 cm
Col·lecció particular

Obres en exposició

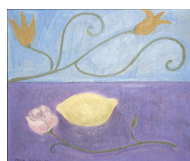
Els llibres
1986
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Fruitera blava
1999
Oli sobre tela
54 x 65 cm
Col·lecció particular

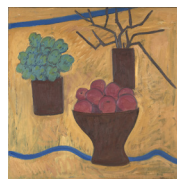
Peixos
2000
Oli sobre tela
50 x 61 cm
Col·lecció particular

Llimona, rosa i tulipes
1980
Oli sobre tela
40 x 47,5 cm
Col·lecció particular

Pomes
2005
Oli sobre tela
65 x 81 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Terrassa
1994
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fundació Ràfols Casamada

Fruitera sobre fons blau
1995
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fundació Ràfols Casamada

Finestra blava
1993
Oli sobre tela
100 x 81 cm
Fundació Ràfols Casamada

Tulipa i ratlles
1997
Oli sobre tela
65 x 54 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Florentino
1999
Oli sobre tela
46 x 38 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Veneciana
1999
Oli sobre tela
46 x 38 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Cistell i llimones
1995
Oli sobre tela
38 x 46 cm
Col·lecció particular

Obres en exposició

Tasses blaves
1997
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

La palmera
2001
Oli sobre tela
100 x 100 cm
Fons d'art de la Fundació EINA

Ampolles i flors
1972
Oli sobre tela
55 x 46 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Fruitera amb sanefa blava
2003
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Tasses i fruita
2003
Oli sobre tela
54 x 64,7 cm
Col·lecció particular

Flors i sanefa
1992
Oli sobre tela
65 x 50 cm
Col·lecció Família Metras

Tassa blava i pomes
1999
Oli sobre tela
60 x 73 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

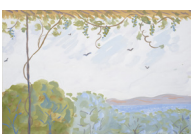
Lliri
2004
Oli sobre tela
54 x 130 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Tassa blanca
1995
Oli sobre tela
38 x 46 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Sense títol
2006
Serigrafia
64,5 x 50 cm
Fons d'art de la Fundació EINA

Sense títol
1985
Aquarel·la
41,5 x 53 cm
Col·lecció Rosa Benet

Flor marró, fulles violeta i sanefa blava
S/d
Patchwork
130 x 84 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Obres en exposició

Avions i flors
1965
Linòleum estampat sobre paper
65 x 50 cm
Col·lecció particular

Fruitera
1994
Linòleum a dues tintes
56,5 x 75 cm
Editades per Calaix d'Estampes:
Rosa Tarruella i Antònia Vilà

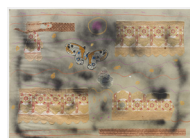
Jardí amb ocells
1970
Collage
32 x 23 cm
Col·lecció V. C. D.

Fenc
1970
Collage
35 x 25 cm
Col·lecció V. C. D.

Flors
1986
Ceres, aerosol, paper de diari i
tinta
67,5 x 67,5 cm
Col·lecció V. C. D.

Vol de papallona
1986
Collage
75 x 106 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Sense títol
1986
Collage i ceres sobre cartolina
75 x 55 cm
Fundació Carmen & Lluís Bassat

Flor i Mickey Mouse
1973
Collage, pastel i ceres sobre paper
70 x 49,5 cm
Col·lecció particular

Saludos de Barcelona
1977
Collage i pastel sobre paper
44 x 32,5 cm
Col·lecció particular

Sense títol
1970
Collage
35 x 30 cm
Col·lecció PazosCuchillo

Sense títol
1995
Collage
68 x 56 cm
Col·lecció Xavier Olivé

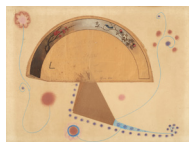

Sense títol
1965
Tècnica mixta i collage
56,5 x 39,5 cm
Espai Subirachs

Obres en exposició

Ram de flors
1972
Collage, llapis de colors i paperina
de paper
76,5 x 56 cm
Col·lecció particular, Sitges

Sense títol
S/d
Collage
61,5 x 82 cm
Col·lecció Miguel Milá i María
Valcárcel

*Sense títol (Dedicat a Albert del
Castillo)*
1977
Pastel
30,5 x 30 cm
Col·lecció Rosa Benet

Programació expositiva — *Espais Volart*

Per a més informació podeu contactar amb el departament de premsa i comunicació

Neus Pérez Garcia
nperez@fundaciovilacasas.com
616.997.941

Descàrrega d'imatges via web: www.fundaciovilacasas.com/ca/documentos-premsa
Usuari: premsa
Contrasenya: premsa2023

FUNDACIÓ VILA CASAS

www.fundaciovilacasas.com

ESPÀIS
VoLART
BARCELONA

Espais Volart
Ausiàs Marc, 20-22
08010 Barcelona
+34 93 481 79 85
volart@fundaciovilacasas.com

CAN
FRAMIS
BARCELONA

Museu Can Framis
Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
+34 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

CAN
MARIO
PALAFRUGELL

Museu Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
+34 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

Museu Palau Solterra
Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
+34 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com